

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Pater filio legitimo, num. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

legis, si adolescens es, ac tyrocinium tantæ scientiæ ponere jam decrevisti, eorum limina tere, eos sæpe interroga, illorum lectionibus assidue ac frequenter assiste, quo aptior ad tantum munus animas regendi, quo nullum est excellentius, efformeris.

12. Iam vero dum avidis auditorum auribus, quæ retulimus, aliaque plura propinaret Hierotheus, ex cuius ore magis, quam ex Platone, melle dulcior, ob inditum à natura leporem, fluebat oratio, vergebat ad occasum sol, atque à vicinis montibus, arboribusque longiores se demittebant umbræ. Quare Theologo dicenti quies, familiæque pro suo cuiusque libitu consueta ambulationes per amena viridarij spatia concessæ sunt. Quorum exemplo, & mihi à benigno lectore, ne plus nimio in scribendo desudem, tantillum, oro, quietis, absoluto jam Dialogo, permittatur.

CAPVT TERTIVM.

Quid parentes filijs, quid conjuges conjugibus invicem debeant, &c.

VT valde obvia, & omnibus pœne cognita prætermittam, eadumtaxat compendiosè differram de patre ac matre, nec aliqua subricebo de marito & uxore, quæ nonnullæ explicationis luce pro tyrohibus indigere videbuntur.

§. I.

Pater quoad alimenta filij, ejusdemque exheredationem & vota.

Pater filio legitimo.

QUoad patrem, quæret quis primò, an pater teneatur alimenta præstare filio legitimo? Respondeo, teneri, *a* etiam si filius authoritate principis fuerit proscriptus, etiam si fuerit excommunicatus, etiam si dissipaverit ea, quæ pater forte eidem assignaverat pro alimentis, etiam si filius potuerit sibi suo labore, vel aliunde providere, re ipsa tamen non providit. Ratio horum & similium est, quia adhuc filius est, & pars patris, de jure naturæ patrî commendatus, excipe quædam nu. 8. Quod si pater bonis careat, polleat vero mater, hæc succedit in hac obligatione, & utroque deficiente, avi, vel alij progenitores paterni, & his quoque deficientibus, avi progenitoresve materni, addit Azor, *b* & tandem consanguinei propinquiore, id quod, nisi forte intelligas fratres, sorores, ac patruos, *c* durum mihi videtur, si filius habeat unde vivat, liberabitur pater, materve, alijque ab alimentis porrigendis, quia cessat tota causa, nempe filij necessitas.

e Azor. p. 2. l. 2. c. 4. q. 7. b Idem ib. c. 5. q. 8.

2. Nomine autem alimentorum hic *cc* veniunt victus, vestitus, domus, lectus, medicinæ, impensæ funeris, imo & uxoris filijque sustentatio: atque hæc omnia juxta cuiusque conditiones, ita, ut filio nobili debeantur famuli, & pædagogus, & libri, & impensæ necessariae ad studendum, & juxta morem patriæ, etiam equus.

equus. Hæc enim & similia, cum his nō ad alios pauperes te vertere jure indigeat filius, alimentorum nomine potes? Vide quæ dicam li. 8. tr. 4. c. 1. hic comprehenduntur: Vno verbo, §. 3. n. 17.

debentur alimenta secundum statum, f. Sanc. in cons. t. 1. l. 1. c. 5. d. 4. non vero solum secundum naturam, vid. etiam d. 5. n. 75. Az. l. c. c. 5. quæ
cc Sanc. in cons. t. 2. l. 4. c. 3. deb. 7. facit huc de Lugot. 1. de just. g. Sanc. Az. l. cit. h. Bass. in florib. v. adulterium. n. 9.

3. De excommunicato addit Azor limitationem, ut ei à patre non debeantur alimenta, sed solum victus, ne fame pereat, quando sponte sua filius in excommunicatione persistit; sed id mihi difficile videtur. esto enim peccet tunc filius absolutionem negligens, tamen non videtur pietati Ecclesiæ conveniens, ut velit cogere parentem ad deferendum filium. Nec obstat ad deferendum filium. Nec obstat restitutionem teneri. Ratio est, præsumpta voluntas fundatorum, qui videntur ejusmodi hospitalium erectione, cujuscumque generis necessitatibus voluisse consulere; & certè mihi placet distinctio Layman; l. si hospitale sit dives, posse id sine dubio præsumi; quod non ita facile potest, si dives non sit. Hospitale magnum Patrum (ut audio) ita hos filios expositos alit, ut si in eorum patrum, matrumve notitiam veniat, statim illis eosdem reddat, repetitis expensis hæcenus exhibitis. Certè sic proficitur, eos tantum alere velle, qui sunt omni ex parte destituti: Iquare ejusmodi observatio, si adest, declarat, hanc fuisse voluntatem Fundatorum, atque adeo observandam.

4. Adeo rigorosum est hoc onus filium alendi, ut peccent f. mortaliter parentes, si sine gravi causa suos infantes in hospitali alendos exponant. Quod si timor infamix, v. g. matris, vel similis necessitas ad talem expositionem divitem patrem compellant (quo casu certe non peccabitur) debet ex probabili g. sententia id fieri, animo restituendi, hospitali impensas faciendas in alendo exposito: Hospitali (inquam) nam non placet Bassianus h. dicens, posse restitui alijs pauperibus; si enim extat dominus, seu legitimus administrator earum impensarum, nempe hospitale, qua ratio-

5. Dixi (ex probabili sententia) nam mihi non est improbabilis cum limitatione mox dicenda, ex Layman, alia opinio Henriquez i. docentis, in eo timore, seu necessitate, non solum non peccare parentes, etiam divites, exponendo filium in hospitali, sed nec ad restitutionem teneri. Ratio est, præsumpta voluntas fundatorum, qui videntur ejusmodi hospitalium erectione, cujuscumque generis necessitatibus voluisse consulere; & certè mihi placet distinctio Layman; l. si hospitale sit dives, posse id sine dubio præsumi; quod non ita facile potest, si dives non sit. Hospitale magnum Patrum (ut audio) ita hos filios expositos alit, ut si in eorum patrum, matrumve notitiam veniat, statim illis eosdem reddat, repetitis expensis hæcenus exhibitis. Certè sic proficitur, eos tantum alere velle, qui sunt omni ex parte destituti: Iquare ejusmodi observatio, si adest, declarat, hanc fuisse voluntatem Fundatorum, atque adeo observandam.

i. Henr. apud Sanch. l. c. num. 17. ff. quem sequitur Dicastillus li. 2. de just. t. 2. d. 7. a. n. 171. l. Laym. l. 3. tr. 3. p. 3. c. 17. n. 4.

Patet